

Nr 11

November 2008

TÄHKE

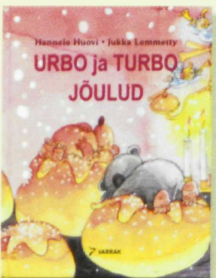
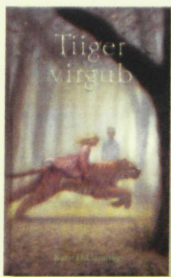

WWW.LASTEKAS.EE

WWW.TAHEKE.DELFI.EE

Uhh, milline lehesadu! Piisas sellest, et ühel ööl olid miinuskradid, kui kõik puud lasid oma kuldsetel lehtedel maha variseda. Nagu oleksid kokku leppinud ... Ja Triinu-Mari pidi pärast tunde lehehunniku rehaga kokku lükkama. See polnud sugugi nii kerge töö, kui esmapilgul arvata võis.

Kui aga hulk kollaseid ja punaseid lehti juba koos olid, kuulis Triinu-Mari kuhjast mingit imelikku häärt. Keegi oleks justkui kõhatanud. Triinu-Mari kuulatas pingsamalt. Jah, selles hunnikus oli keegi! Ja see Keegi ütles ...

Mida Keegi ütles?

Saada oma vastus enne 19. novembrit meiliaadressil taheke@taheke.ee või lahtisel postkaardil Roosikrantsi 6, 10119 Tallinn. Vastusele lisa kindlasti oma nimi, vanus ja aadress!

Parimatele vastajatele on auhinnaks Kate DiCamillo raamat „Tiiger virgub“ kirjastuselt Draakon ja Kuu ja Hannele Huovi raamat „Urbo ja Turbo jõulud“ kirjastuselt Varrak.

Eelmine kord tahtsime teada, mida ütleb siilipoiss, kui ta, televiisor seljas, koduteele asub. Suur tänu kõigile, kes võtsid vaevaks nuputada!

Võiduvastused:

Siil ütleb:

„Huvitav, kas nad multifilmi „Siil udus“ ka näitavad?“

Kaarel Jalajas, 10 a, Põltsamaa

Siil ütleb:

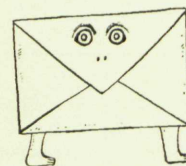
„Loodan, et see on sama mis Une-Mati uneliiv!“

Annabel Leiten, 9 a, Väike-Maarja

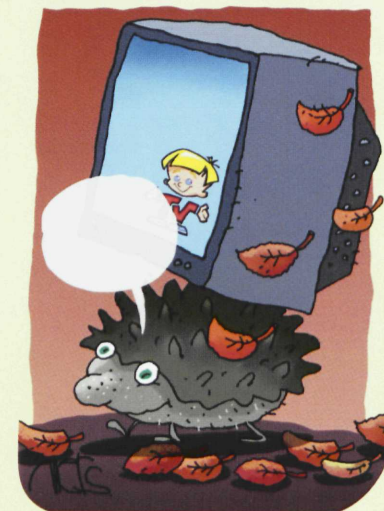
Annabel saab auhinnaks Iko Marani raamatu „Londiste, õige nimega Vant“ ja Kaarel Louis Sachari „Pahupidikool kukub kokku.“

Palju õnne võitjatele!

Kõik auhinnad saab kätte posti teel.

MINA
OLEN AUHIND
JA TULEN
POSTIGA!

Joonistanud Hillar Mets

SISUKORD

Postiuudised <i>Paulius Juodišius</i>	5
Piprajänesed <i>Paulius Juodišius</i>	6
Leiutiste masin <i>Paulius Juodišius</i>	7
Luuletused <i>Piret Raud, Ilmar Trull</i>	8
Kuidas ma äärepealt maja põlema panin <i>Kristiina Kass</i>	10
Raamatud <i>Võistluse „Lapsed ja raamatud“ parimad</i> ..	12
Teeme tutvust <i>Trondiga Reet Bobölski</i>	14
Võistlus <i>Algab jubejuttude võistlus!</i>	16
Post	17
Rütmisalm <i>Lüli Remmel</i>	18
Meisterdus <i>Mari Viik</i>	20
Nali	22
Arva ära!	23
Lego	24

TÄHEKE

SA Kultuurileht lasteajakiri
ASUTATUD JAANUARIS 1960 • ILMUB KORD KUUS

Toimetuse address:
Roosikrantsi 6, 10119 Tallinn
taheke@taheke.ee
Telefon 646 3697

Peatoimetaja Ilona Martson
Kunstiline toimetaja Priit Rea
Makett Dan Mikkin

Tähekest saab tellida otsekorralduslepinguga
www.tellimine.ee
telefon 617 7717

Esikaane on joonistanud Lina Valužiene (Leedu).

TÄHEKEST TOETAB EESTI KULTUURKAPITAL

TÄHEKE KÜLAS LAIMIUKASEL

Juba pikemat aega on Täheke teinud koostööd Leedu lasteajakirjaga Laimiukas. Ajakirja peatoimetaja, käesoleva Täheke esikaane autor on kunstnik Lina Valužiene, kes nõustus lahkesti oma ajakirja lähemalt tutvustama.

Kes või mis on Laimiukas?

Laimiukas on väike õrn olevus, kes elutseb Fantaasiamaal, Õnne kuningriigis. Leedu keeles ongi õnn – *laimė*, aga Laimiukas – see, kes on õnnelik, õnne laps. Ta hoolitseb inimese õnne eest nii, et aitab tal kasvatada unistusi.

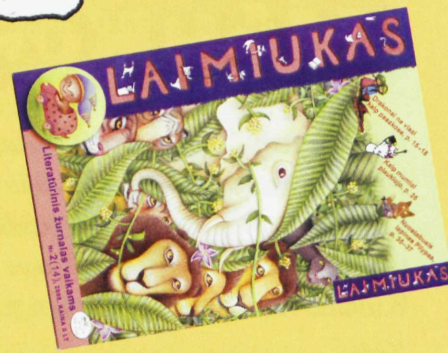
Ma mõtlesin selle tegelase välja ja joonistasin üles juba siis, kui ma veel lasteajakirja tegemisest ei mõelnudki. Just see kinnitabki minu veendumust, et mitte miski siin ilmas ei sünni juhuslikult! Laimiukas tuli justkui minu kujutlusse, et panna minu mõtete aeda idanema unistus lasteajakirja tegemisest.

INTERVJUU

ERINEVAD LAIMIUKASED
LÄBI AJALOO

Kuidas sinust sai Laimiukase toimetaja?

Kui praegused Eesti isad-emad Tähekest lugesid, loeti samal ajal Leedus ajakirja Diatiel (Rähn). Ka mina lugesin lapsena seda ajakirja, aga kui minust sai kunstnik, siis hakkasin sinna tegema illustratsioone. Umbes kümme aastat tagasi pandi Diatiel kinni. Siis mõtlesin, et kirjandusajakirja asja on vaja edasi ajada. Ma armastan ise tohutult lasteraamatuid lugeda ja fantaasiamaänge mängida ning seetõttu hakkasin otsima inimesi, kes toetaks minu ideed teha uus ajakiri neile, kes armastavad lugeda ja fantaseerida. Esimene number ilmus aastal 2001, viimasel kolmel aastal on Laimiukas endale leidnud sobiva koha kirjastuse Nieko rimto tiiva all ning ilmub kuus korda aastas.

nevad pea kõik Leedu lapsed, kuna ta on telesaate „Gustavase entsüklopeedia” autor. Laimiukases pajatab ta, nagu oma saatiski, talle omasel muhedal moel naljaga pooleks kõikvõimalike tähtsaid asju maailmast ja Leedust endast. Ta illustreerib ka ise oma tekste, telekas aga elustuvad tema pildid multifilmidena.

Veel meeldivad lastele mõistatused, ristsõnad, kunstikonkursid, muinasjutud, pildiseiklused, intervjuud kirjanike ja kunstnikega ja lauamängud.

Mis on ajakirja lugejate lemmikteemad?

Lugejad armastavad anekdoote, mis ilmuvad rubriigis „Väikesed Laimiukase naljad”, milles räägitakse lasteraamatute lemmikangelastest – Pipist, Karlssonist, karupoeg Puhhist ja teistest. Veel armastatakse „Väikesi Laimiukase uudiseid”, mida kirjutab ja illustreerib kunstnik Paulius Juodišius. Need uudised panevad lapsi vaatlema maailma ja leidma sealt ootamatuid seoseid.

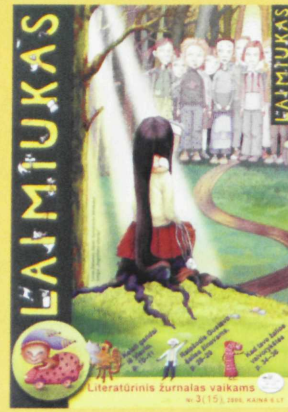
Üks Laimiukase autoritest on ajakirjanik Gustavas, keda tun-

Mida sa Tähekeselugejatele soovitaksid?

Ma soovin, et nad oleksid ajakirjale sama truud lugejad, kui nad on olnud juba 50 aastat! Ja veel soovin ma, et nad usuks, et igas inimeses, eriti aga lapses elab oma Laimiukas, kes võib aidata tal kasvatada oma unistusi. Kõige tähtsam on, et ei tohi Fantaasiamaad unarusse jätta ja tuleb uskuda armastuse ja headuse jõusse. Ja veel soovin ma, et jätkuks ilus sõprus Tähekesel ja Laimiukasel ja nende lugejate vahel Eestis ja Lätis.

Üks Laimiukase toredamaid autoreid on kunstnik ja kirjanik Paulius Juodišius. Tema viimane, üheksas lasteraamat kannabki pealkirja „Väikesed Laimiukase uudised”. Ühte taolist uudist võib lugeda kõrvallehelt.

Paulius Juodišius

POSTI- UUDISED

Leedu riigis tekkis kriitiline olukord – kirjakandjaid hakkas väheks jääma. Kõik postkontorid olid üle koormatud kirjade, saadetiste ja pakikestega. Sestap kuulutati ministri erakorralise käsuga välja kohustuslik teenistus postkontoris. Nüüdsest alates on iga Leedu kodanik kohustatud kohale viima vähemalt nelikümmend kirja. Neid, kes viivad ära rohkem, autasustatakse ordenite, medalite või koguni postikindraliks edutamiseega. Iga kirjakandja saab endale ilusa hõbedaste nõõpidega vormi ja suure templi. Elanikud peavad kirju kohale toimetama kas siis jalgsi või jalgrattaga sõites. Kes tahab, võib ujuda. Jõuludeks luuakse spetsiaalne suusaposti osakond. Lastel soovitatakse kodudes postmarke joonistada, pensionäridel aga ümbrikke voltida. Leedu president võttis selle uudise suure rõõmuga vastu.

„Inimesed hakkavad rohkem liigutama, on tervemad, näevad erinevaid maid ning õpivad ära rohkem keeli,” sõnas ta ja voltis oma esimest ümbrikku edasi ...

Leedu keelest tõlkinud Juhan Raud

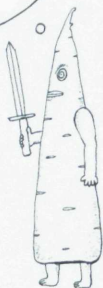
Joonistanud Paulius Juodišius

Paulius Juodišius

PIPRAJÄNESED

AGA KES
KAITSEB
VENDI
PIPRAID?

Adibudabababi saarel avastati ebatavalised loomad: piprajänesed. Varem polnud keegi neid seal kohanud. Kuigi paljud olid neist kuulnud. Saare elanikud vestsid neist jänestest lõpmata hulga lugusid. Aga kui neilt küsiti, kuidas mõni välja näeb, kehtasid nad alati õlgu. Ju siis ei olnud keegi neid näinud. Ilmselt olid nad nii kiired, et silm isegi ei seletanud.

Kuid saladus lahenes ootamatul moel. Ühel hommikul sai külapoe juures kokku kamp piprajänkused. Nagu aegluubis liikudes andsid nad

poemüüjale arusaamatuid juhtnööre, selgesti tema käest midagi paludes. Ehmunud poemüüja lendas katusele nagu pääsuke ja pugesi korstnasse peitu. Selle peale löid jänkud poe ukse sisse, ja kord juba poodi tunginud, viisid tervelt viisi kasti pipart minema. Hüüdnud rõõmsalt „Huheiha!” toppisid nad endale suhu kaks peotäit kõige teravamast pipart ja pistsid seepeale tuhatnelja jooksu. Järele jäi neist vaid üks hiiglaslik tolmu-pilv.

Muidugi mõista ei uskunud poemüüja juttu keegi ning ta viidi haiglasse. Arvati, et ta sõi ise ahnusest kogu pipra ära. Kuid doktor Pronckus tegi patsiendi peast enda väljamõeldud röntgenikiirtega pildi ja kuulutas, et müüja räägib sulatõtt. Nõnda paljastas doktor Pronckus jäneste üleloomuliku kiiruse saladuse – pipart täis-söönult jooksevad nad nii, nagu oleksid oma suud ära põletanud. Sellepärast polegi võimalik neid näha. Aga valitsus tegi Adibudabababist esimese piprajäneste kaitseala.

*Leedu keelest tõlkinud
Juhan Raud*

Joonistanud Paulius Juodišius

Paulius Juodišius

LEIUTISTE MASIN

Mõni aeg tagasi leiutasin ma õige ebatavalise masina. Leiutiste masina. See töötab üpris lihtsasti. Tuleb vaid oma leiutise joonised valmis kritseldada ja need siis leiutiste masina sahtlisse panna. Punase nupu vajutamise peale hakkab masin rõõmsasti kõhima. Niiviisi kõhib ta terve nädala, mõistatades, kas see on hea leiutis või mõni järjekordne tobedus. Kui masin otsustab, et leiutis ei kõlba kuhugi, rebib ta selle joonised tükkideks, solvub ega räägi enam kaksteist tundi, eritades selle asemel ebameeldivat lõhna. Aga kui leiutis on vahva, muutub masin erakordselt rõõmsaks ja veeretab end valju häälega röökides uksest välja. Muidugi kui ta sellele pihta saab. Kuna enamjaolt lööb ta lihtsalt maja seina katki. Ja sõidab otse edasi, kiites ja pasundades uuest, inimsoole lõpmata kasulikust leiutisest. Kahju küll, aga esimene mudel pole veel tagasi tulnud, kolab ikka veel kusagil ja toob mulle kuulsust. Sest et masin ise on tõepoolest suurepärase, kuigi teda tuleks veel natukene täiustada – on teine väga äkilise loomuga: solvub tihti, kisub tähtsaid jooniseid lõhki ja kiidab igasugust jama. Võib-olla tahate teie teda ära osta? Minul teda enam vaja ei lähe. Seisab jälle nurgas ja haiseb.

Leedu keelest tõlkinud Juhan Raud

Joonistanud Paulius Juodišius

Ilmar Trull
NOVEMBER

ÜLE SÜGISESE TAEVA
LÄKSID LINNUD LÕUNASSE.
ENAM ÜKSKI USS EI KAEVA
UUSI AUKE ÕUNASSE.

JUBA UNEOOTEL KARUD
TEKKE-PATJU KLOPIVAD.
TÜHJAKS SÖÖDUD MESITARUD,
MARJUGI EI NOPI NAD.

TAMMUVAD JA HAIGUTAVAD,
PAREM ON, KUI NEID EI TÜÜTA.
TALVEKS MÖÖBLIT PAIGUTAVAD,
ENAM KOHVI NAD EI RÜÜPA.

Ilmar Trull
SÜGISJOOKS

SÜVASÜGISESEL AJAL
ON ÜKS SELTSKOND JOOKSURAJAL.

NÜÜD ON SEDASORTI AEG,
ET MARTIDEL ON JOOKSUAEG.

NAD SIIN-SEAL RINGI SILKAVAD
JA SELGEST RÕÖMUST KILKAVAD.

KADRI VEEL EI KILKA PRAEGU.
OOTAB OMA JOOKSUAEGU.

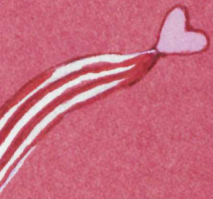
Ilmar Trull
KADRID

MARDID LÄKSID. OTSIMA VIST
JOOKSID UUSI OHVREID.
TULID KADRID JA NAD KANDSID
HIIGLASUURI KOHVREID.

SELLE MARTSIPANIST SEA,
MIS MARDID JÄTSID SAHVRISSSE,
KRAAPIS KADRIKENE HEA
OMA SUURDE KOHVRISSSE.

Piret Raud
SARVESAI

POTS! MAHA KUKKUS SARVESAI
JA OTSAETTE SARVE SAI
(EHK TEISISÖNU MUHU).

SA MINE TÕSTA ÜLES SAI,
KES NUTAB KURVALT AI-AI AII!
JA TALLE PEALE PUHU!

Piret Raud
**PREILI MOOSIPALLI
KELLAVIETEE**

KÜLLA KELLAVIIEEEKS
LÄKSID HÄRRAD KOOK JA KEEKS
OMA KALLI-KALLILE
PREILI MOOSIPALLILE.

PEALE NENDE OLID VEEL
PREILI KELLAVIIEEEL
HÄRRAD KUKKEL, KAMAKÄKK,
KOHVISAI NING JUUSTUSNÄKK.

ÜHESKOOS SEE SELTSKOND JÕI
TEED, MIS PREILI KÖÖGIST TÕI.
AINULT HÄRRA KOHVISAI
TASSI KANGET KOHVI SAI.

Piret Raud
**KUIDAS KURB KALA
KEETIS HEAD TEED**

KORD SUURE HALLI MERE SEES
HIRMKÜLMAS MÄRJAS MEREVEES
KURB KALA SEISIS PLIIDI EES.
TAL PLIIDIL KANNUS VESI KEES.

KURB KALA TASSI PUISTAS TEE.
TEE PEALE VALAS KEEVA VEE.
SIIS VEIDI OOTAS, LISAS MEE
TEE SISSE, ET SAAKS MAGUS SEE.

NÜÜD ISTUS KALA, RÜÜPAS TEED.
TEE KÕRVALE SÕI PAAR BESEED*.
SEEJÄREL VAATAS MTV-D
JA OMA LEMMIK-DVD-D.

HEAST TEEST LÄKS RÕÕMSAKS KALA MEEL.
TA JÕI TEED VEEL JA VEEL JA VEEL!

*Besee on muunavalgest tehtud magus küpsis.

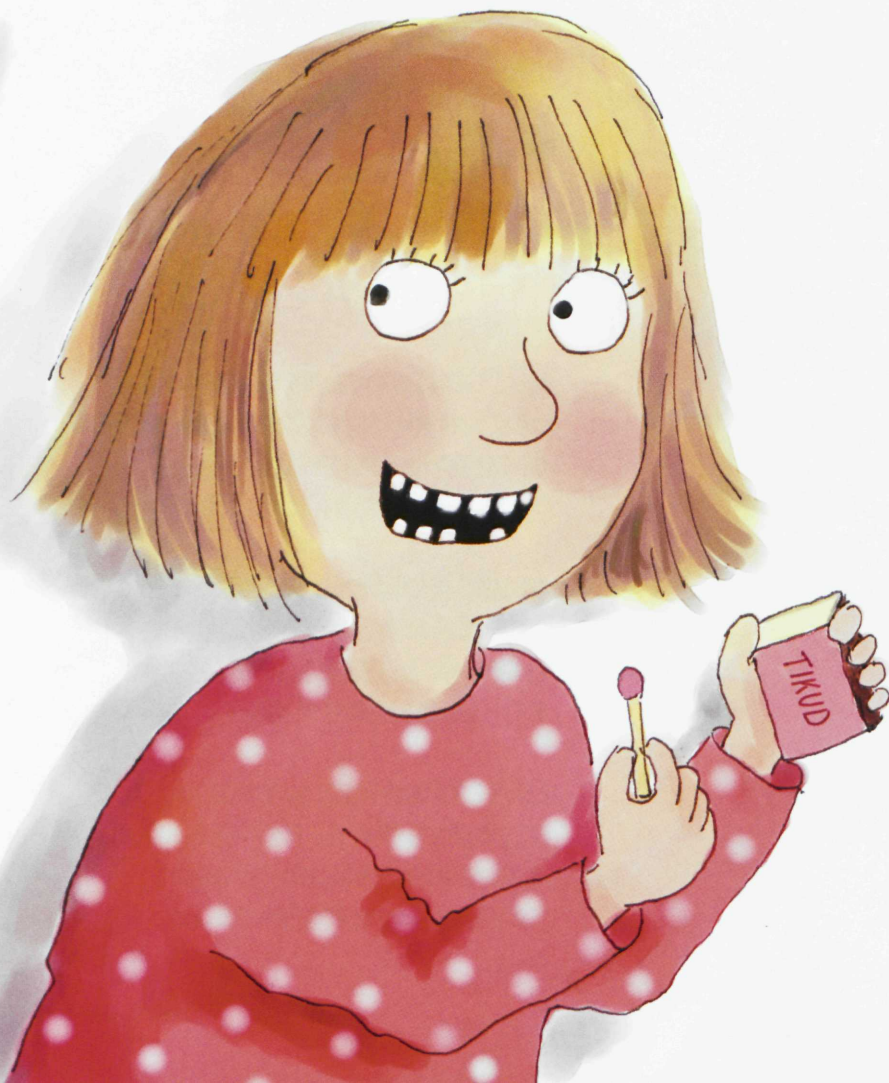
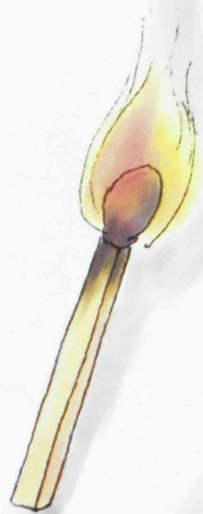

Kristiina Kass

KUIDAS MA ÄÄREPEALT MAJA PÖLEMA PANIN

Kristiina Kass jätkab Tähekesse lugude sarja, kus lastekirjanikud pajatavad oma lapsepõlve sündmustest.

Olin siis päris väike tüdruk, nii umbes viiekuueaastane. Meil olid käinud kodus külalised ja elutoa diivanilaua peal olev tuhatoos oli täis suitsukonisid. Tol ajal, üle kolmekümne aasta eest, ei teatud veel, et suitsetamine on väga-väga kahjulik nii täiskasvanutele, kes suitsu tõmbavad, kui ka lastele, kes seda tossu paratamatult sisse hingavad.

Mina olin uudishimulik nagu kõik lapsed. Mõtlesin siis ka natuke suitsu proovida, kuna see paistis suurtele nii väga meeldivat. Võtsin tuhatoosist ühe viisakama välimusega koni, leidsin kõrvalt ka tikutoosi ja süütasin oma elu esimese tiku.

Suitsu läitmise juurde ma ei jõudnudki, sest juba tikutule lahvatus ehmatas mind poolsurnuks. Ma ei osanud tikku kustutada, vaid viskasin selle ähmiga hoopis põrandale. Vaatasin nõutult pealt, kuidas tikk põrandal edasi põles.

Teadsin, et olin millegi pahaga hakkama saanud ja otsustasin asja oma suurele õele üles tunnistada. Irja, kes on minust ainult aasta vanem, aga ikkagi targem, ruttas kohe teisest toast olukorda hindama.

Keset elutoa laudpõrandat praksus nüüd kena väike lõke.

„Appi, mis me teeme?” olin mina hirmu täis. „Kas räägime isale?”

„Isa magab,” teatas Irja. „Ta ütles enne, et teda ei tohi ilmaasjata üles ajada!”

Me arutasime seda asja hea tükk aega. Et kas nüüd on ilmaasjata või ei ole, ja et kas isa

vihastab hirmsasti, kui me ta üles äratame ja ta lõket näeb, või mitte. Lõpuks pidasime siiski paremaks isa appi kutsuda.

Isa kargas silmapilkselt püsti, kui oli asja tõsidusest aru saanud, haaras oma tuhvli ja materdas lõkke maatasa.

Selge see, et ma karistusest ei pääsenud. Kuigi olin väike, sain ma pärast jutuajamist muidugi aru, et oleksin võinud uudishimu pärast terve maja maha põletada. Vana puumaja, kus me toona elasime, võttis ju hästi tuld ...

Sellest koledast vahejuhtumist oli siiski midagi kasu ka. Mu vanemad ei jätnud enam kunagi tikutopse mööda maja vedelema.

Minu pärast poleks tegelikult olnud vaja muretseda. Sain sellise tulehirmu, et ei julgenud vähemalt kümme aastat tikkugi tõmata, veel vähem küünalt või lõket põlema panna. Veel praegugi, täiskasvanuna, suhtun kaminatesse, ahjudesse, gaasipliitidesse ja elava tulega grillidesse üsna suure umbusu ja äärmise ettevaatlikkusega. Ka küünalaid – nii harva kui ma neid üldse põletan – ei jäta ma mitte ialgi järelevalveta. Oma lastele olen ma muidugi õpetanud, et tulega peab väga ettevaatlik olema, aga meie kass seda kahjuks ei tea ...

Üks on igatahes kindel – igasuguse suitsetamise himu võttis see lapsepõlve vahejuhtum minult eluks ajaks ära. Vaat selle üle on mul kohe eriti hea meel!

Joonistanud Kristiina Kass

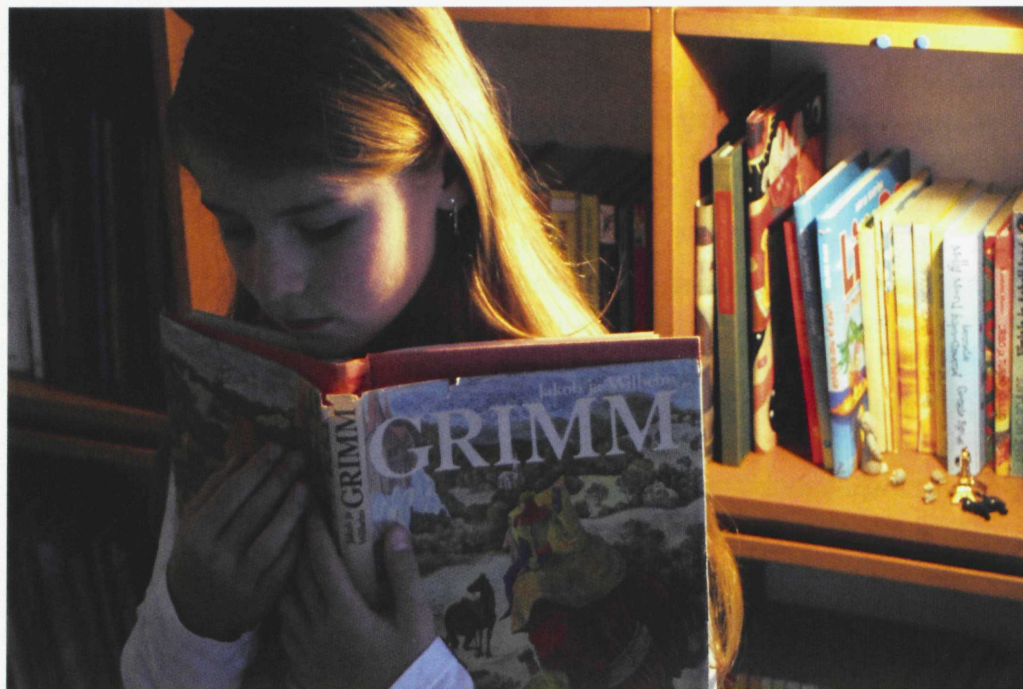
VÕISTLUSE „LAPSED JA RAAMATUD“ PARIMAD!

KOLMAS KOHT: „MÖNUS PEIDUPAIK“

TEINE KOHT JA APOLLO LEMMIK: „TÄIELIK TEINETEISEMÕISTMINE“

ESIKOHT: LAURA NÖMMIK

Augustis ja septembris korraldasid Täheke ja Apollo Raamatud fotovõistluse „Lapsed ja raamatud“, kuhu kokku tuli ligi 120 väga toredat ja armsat tööd.

Muu hulgas selgus, et lisaks lastele loevad Eestis raamatuid ka kassid ja küülikud ning et raamatuid loetakse

tänapäeval suisa imikueast alates ning väga erinevates kohtades – näiteks päris pimedas toas või puuriida otsas!

Võistluse žüriis osalesid peale Apollo Raamatute ja Tähekesse esindajatele ka Kullo lastegalerii kunstistuudio õpilased. Oma hinnangu andsid ka Leedu lasteajakirja Laiumiukas toimetaja,

ERIAUHIND: „LOOMAD JA RAAMATUD“

kunstnik Lina Valužiene ja fotograaf Pille-Riin Pregel.

Esikoha vääriliseks tunnistati Laura Nõmmik raamatuga „Vennad Grimmid“. Auhinnaks on digitaalne fotokamera Olympus X-835. Apollo lemmiku tiitli ja teise koha pälvis Merly Sepri-Eha pildiga „Täielik teineteisemõistmine“. Auhinnaks on Apollo 500-kroonine kinkekaart ja Tähekease aastatellimus.

Kolmanda koha sai Krista Aigro pildiga „Mõnus peidupaik“. Auhinnaks on Apollo 250-kroonine kinkekaart ja Tähekease aastatellimus. Eriauhinna kategoorias „Loomad ja raamatud“ võitis Maarja-Liis Puust pildiga „Kes loeb jaapani keeles“.

LIISI MÖLDER: „ÕUE MÕNU“

Ära märgiti veel Kaire Jalajas (Tähekease aastatellimus), Liisi Mölder (Tähekease aastatellimus), Berit Liivamaa (Tähekease aastatellimus), Anne Dubrovin (Tähekease aastatellimus), Kalle Palts (Apollo 250-kroonine kinkekaart) ja Marii (Apollo 250-kroonine kinkekaart).

Tähekease eriauhind anti Enar Maranile (raamat „Limpa ja mereröövlid“) ja Leedu ajakirja Laimiukase eriauhind läks Päivi Paltsile (CD-plaat).

Kuna samasugune võistlus toimus ka Leedus, annab Täheke oma auhinna Leedu ühele osalejale. Selle saab paremal ülanurgas olev pilt.

LAIMJUKASE ERIAUHIND ESTI VÕISTLUSELE: LISELLE JA „HAMBARAAMAT.“

„OLEKS HEA TELK, AGA VEIDI KITSASI!“ JUSTIINAS VAREIKISE KESKKOOLI RAAMATUKOGU, JONAVA LINN, LEEDU

Reet Bobõlski

TEEME TUTVUST TRONDIGA

Linna ääres, uutest uhketest majadest veidi eemal seisis üks üsna mahajäetud ja räämas maja. Vahel juhtub ju ikka nii, et mõni maja jääb tühjaks. Algul muutuvad selle aknad hirmus tolmuseks, siis kasvab maja ümbrus rohtu, viimaks viskab mõni ulakas poiss aknad kividega katki. Ja kui ta niimoodi seisab, rohi rinnuni ja aknad puruks visatud, hakkavad inimesed pimeduse saabudes sealt ringiga mööda käima ning maja tondilossiks hüüdma.

Maja, millest juttu tuleb, ei olnud tegelikult mingi loss – sellel oli kõigest üks hädine korrus, seegi aastatega viltu vajunud. Ja kuigi ka seda maja hüüti tondilossiks, ei elanud seal sees ühtegi tonti. Seal elas hoopis tront. Tront aga on midagi hoopis tähtsamat kui üks tavaline tont.

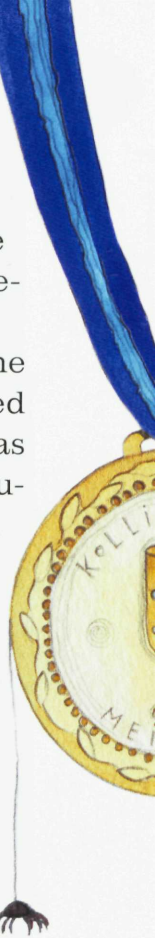
Ka see tront oli väga peene päritoluga. Tema ema oli Norramaalts kuulsast trollide perekonnast, isa aga üks parimaid Eestimaa kolle, kes

võitnud mitmeid tonditamise ja kollitamise meistrivõistlusi. Korra käis ta isegi kollitamise olümpial ja tõi ka sealt medali ära, ikka selle kõige säravamana. Just sellisest suursugusest perekonnast oligi meie tront pärit.

Maja, milles tront elas, oli küll väike, kuid ühe trondi jaoks äärmiselt mõnus ja hubane – ukсед kääksusid õhtupimeduses mõnusalt, tuul kolistas pööningul ja vingus tubades, katkistes aknaaukudes oli hämaruse saabudes mõnus istuda ja jalgu kõlgutada.

Kollitada ja tonditada ei armastanud see tront aga hoopiski mitte. Võib-olla tuli see sellest, et ta oli alles liiga noor. Küll aga oli tal üks teine lemmiktegevus. Kui päevasel ajal magas tront maja pööningul sügavat und, siis õhtul, kui pimedus tubades ringi hiilis, tundis ta, kuidas veri hakkab soontes keema. Ja selleks ajaks, kui õues oli juba päris hämar, seadiski ta end mõnda aknaauku mugavalt sisse ja hakkas lugema.

Lugeda armastas tront hullupööra. Algul luges ta läbi kõik need raamatud, mis majja olid maha jäetud, aga neid ei olnud kahjuks kuigi palju ning need said varsti kõik läbi loetud. Siis hakkas tront õhtuti tasahilju naabruses elavate laste tubadesse hiilima, ikka nähtamatuna ja läbi seinte, nagu see tontidel ikka käib. Ta valis vaikselt riulist mõne huvipakkuva raamatu ja hiilis siis tasakesi toast välja, et seda oma tondilossi lugema minna. Kui aga esimesed päikesekiired uuest hommikust märku andsid, viis ta raamatu tasahilju endisesse kohta tagasi. Nii ei valutanud

ka trondil süda – ta ei olnud ju mingi vargatront, vaid lihtsalt laenutas lastelt raamatuid ajal, mil nad ise neid ei vajanud. Seejuures oli tront äärmiselt ettevaatlik, et mitte mõnd väikest last ehmatada.

Mõnikord harva aga juhtus, et tront oli väga vihane. See juhtus peamiselt siis, kui tänavalamp oma trikke tegi. Siis tundis tront, kuidas viha temas keema hakkas ja trondivere kiiremini soontes voolama pani. Kui tront end mõnel mõnusalt sumedal suveõhtul aknaauku istuma sättis ja lugema hakkas, kukkus lamp äkki vilkuma. Pimedas lugemine on aga silmadele kahjulik. Lamp, va kiusupunn, aga vilkus ja vilkus – kohati põles päris viletsalt, mõnikord agaustus sootuks. See viimane sündis tavaliselt just siis, kui trondil oli mõni eriti põnev koht pooleli. Küll siis tront alles vihastas!

Ei jäänudki tal muud üle, kui minna ja veidi seda laternat ehmatada. Kui õrnahingeline tänavalamp trondi õudseid huilgeid kuulis, ehmus ta nii kohutavalt, et juba peaaegu läbi põlenud lambipirn lõi särama heledamalt kui kunagi varem, justkui täht jõulukuuse ladvas. Tront hõõrus võidurõõmsalt käsi, võttis möödaminnes külmkapist kaks vorstisaia ja läks taas oma aknaauku raamatut lugema.

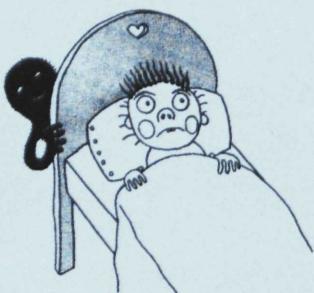
Ja nii elab tront praegugi äärelinnamajas, loeb igal õhtul tänavalambi valgel põnevaid lasteraamatuid, magab päeval oma trondiund ja ei armasta üldse kollitamist, tonditamist ega trollitamist. Ta armastab hoopis lugemist, armastab lapsi, kellel on põnevaid lasteraamatuid ning kes ise lugeda, lugusid kuulata või kirjutada armastavad.

ALGAB UUS JUBEJUTTUDE VÕISTLUS!

Taas on käes november: pime aeg, kus liigub ringi kõiksugu kahtlaseid tegelasi, kolle ja tonte, *zomb*'sid ja mardisante, kadrisante ja *halloween*'e ... Kui sa ei tea täpselt, kes need viimased veel on, seda õudsem meile kõigile!

Teadupärast on parim vahend hirmudest lahtisaamiseks nende otse silma vaadata. Kole viirastus kaob, kui sa teda pildistada püüad, painav unenägu kahvatub kirja pannes tavaliseks looks. Nii on ka Täheke otsustanud korraldada kolmandat korda jubejuttude võistluse, mis kestab täpselt ühe kuu, 1.–30. novembrini.

Märgitud aja jooksul ootab Täheke laste kirjutatud jubejutte meiliaadressil taheke@taheke.ee või laps@delfi.ee. Samuti võib lugusid ja selle juurde käivaid pilte saata ajakirja postiaadressil Täheke, Roosikrantsi 6, 10119 Tallinn.

Joonistanud Ülo Pikkov (raamatust „Eesti lapse jubejutud“)

KUI SA TAHAD TEADA, MILLISEID JUBEJUTTE ON MEILE SAADETUD, SIIS HEIDA PILK RAAMATUSSE „EESTI LASTE JUBEJUTTE“. RAAMAT ON KOKKU PANDUD EELMISTELE VÕISTLUSTELE SAABUNUD TÖÖDEST NING ILMUS KUU AEGA TAGASI KIRJASTUSELT TÄNAPÄEV.

Jubejuttude võistluse tingimused

Osaleda võivad kõik 4–12 aasta vanused lapsed. Hindamine toimub eri vanuserühmades. Jubejutud peavad olema enda välja mõeldud ja mitte kuskilt kuulnud või loetud loo ümberjutustused.

Lugude juures olevaid joonistusi hinnatakse eraldi.

Võidulood ilmuvad jaanuari Tähekeses ja neid saab lugeda meie koduleheküljelt www.taheke.delfi.ee. Auhinnaks jagame raamatuid ja DVD-sid tontidest, nõidadest ning mereröövlitest.

Aron Rüütli, 8 a,
Tallinna huvikeskus Kullo

KÄRBES

Elas kord üks tiivadeta kärbes, kes tah-
tis endale kangesti tiibu. Ta mõtles, et
läheb neid otsima. Kui ta oli uksest välja
astumas, tuli talle meelde, et tal on asjad
pakkimata. Ah, pole midagi, nagunii pole
mul asjadega midagi teha, mõtles kärbes
ja hakkas astuma.

Kui kärbes oli juba kaua kõndinud,
läks tal kõht tühjaks. Ta nägi mesilase
pesa ning otsustas sealtn mett võtta. Ta
pani käe pessa, aga valvurmesilased är-
kasid üles ja hakkasid teda taga ajama.

Kärbes põgenes mesilaste eest nii
nagu suutis. Ta jõudis kummituste kindlu-
sesse, kus nägi silti, et kummitused müü-
vad tiibu ainult kärbestele. Valvurmesi-
lased olid jõudnud juba väga lähedale,
seepärast otsustas ta endale ruttu tiivad
osta ja koju lennata. Kui ta koju jõudis,
pani ta ruttu ukse lukku ja pugus
voodi alla peitu. Ja nii valvurmesi-
silased kärbest üles ei leidnud-
ki. Kärbes oli oma uute tiiba-
de üle väga õnnelik!

Mattias Nurga, 6 a,
Tallinna Nurmenuku
lasteaed

Sofia Nedorezova, 5 a, Tallinna
lasteaed Vikerkäär

SÜGISENE METS

Me käime metsas kevadel
ja käime metsas sügisel.
Mets öitseb, lõhnab kevadel,
mets närhub, koltub sügisel.
Pung puhkeb noorel lehekuul,
septembris lehti pillub tuul.

Robert Põldoja, 2. kl, Tartu
Kivilinna gümnaasium

Kris Mariin Lusti, 10 a,
Tallinna huvikeskus Kullo

SÜGIS

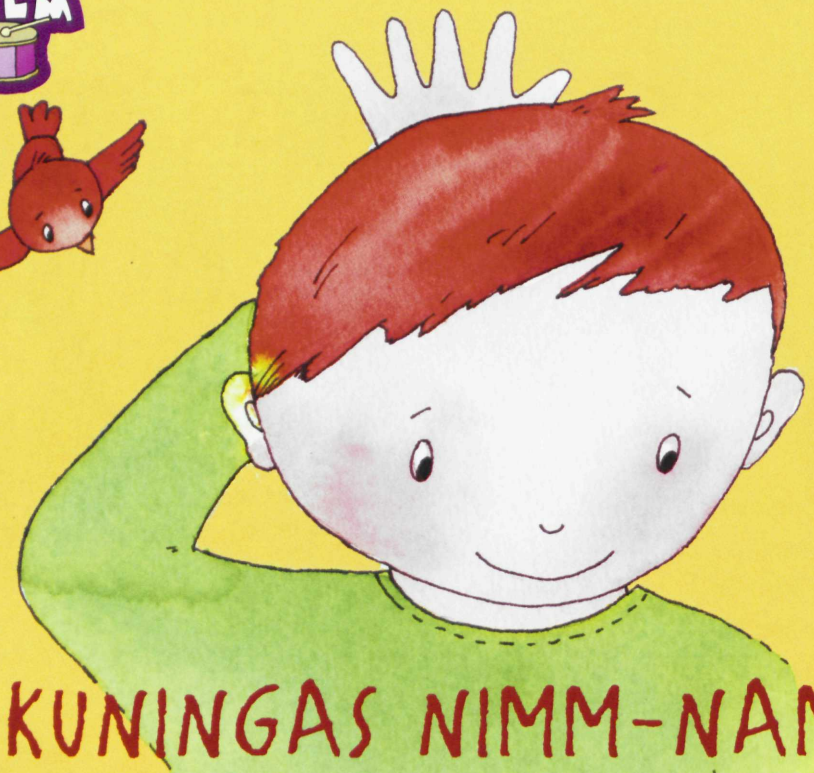
Sügis tuli, pintsel käes –
Värvis metsad, orud-mäed.
Puistas metsa kullakarva,
näitas päikest haruharva.
Kogus kokku pilvepallid,
pilvest vihmapiisad kallid.
Sügisel on mitu värvi,
mõni ajab lausa närvi.

Brigitte Paal, 2. kl, Tartu
Kivilinna gümnaasium

Daniel Leevik, 12 a,
Tallinna huvikeskus Kullo

KUNINGAS NIMM-NAMM

Seekord loeme esimese salmi Heljo Mäni luuletusest „Kuningas Nimm-Namm“. Luuletus on pärit raamatust „Mere taga, metsa taga“.

Salm on siin:

**ELAS KUNINGAS NIMM-NAMM,
KELLEL OLİ HÕBEKAMM,
SELLEGA TA JUUKSEID SILUS,
ISE MÕTLES: „OLEN ILUS
NAGU VÄRVITRÜKIPIILT.“
AGA NURGAS PILKAS KILK:
„KAHJUKS ON SU LUGU NII:
ILU POLE SUGUGI.“**

Istu rätsepistes sirge seljaga. Hakka me salmi lugema!

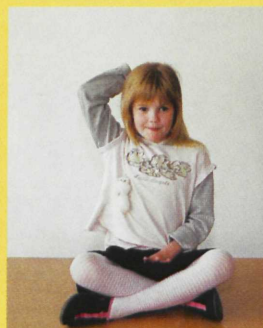
1. Pane käed põlvedele.

ELAS

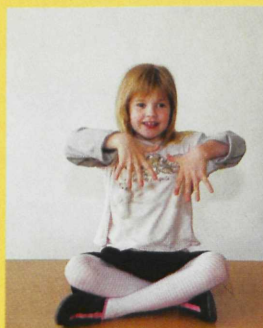
2. Tõsta parem käsi harali sõrmedega pea taha. Sõrmed on nagu kroon. Mida rohkem harali ja sirgemad sõrmed, seda uhkem kroon sul on.

KUNINGAS

3. Pigista käsi rusikasse – kroon on kadunud, ava sõrmed – kroon on tagasi. Sõna „nimm“ ajal üks kord rusikasse-harali, sõna „namm“ ajal teist korda rusikasse-harali.

NIMM-NAMM,

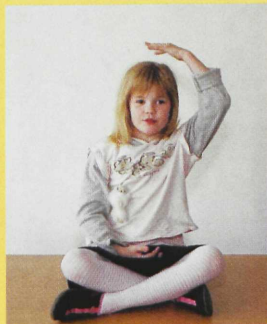

4. Hoia küünarnukid õlgade kõrgusel. Tee oma kätest kamm! Harali sõrmed on nagu kammipiid.

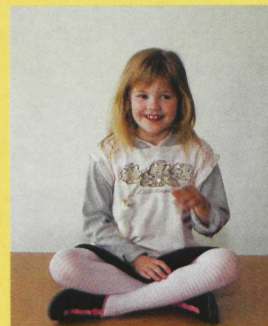
KELLEL OLİ HÕBEKAMM.

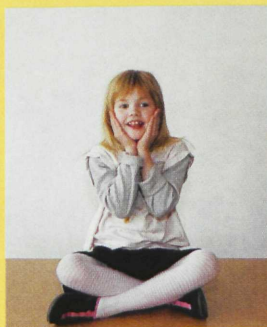

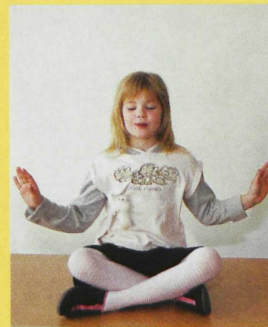
5. Tee kordamööda parema ja vasaku käega, nagu kammiksid juukseid.
SELLEGA TA JUUKSEID SILUS,

9. Sõnade „kahjuks on“ ajal löö parema käega enda ees, „su lugu nii“ ajal löö vasaku käega enda ees.
„KAHJUKS ON SU LUGU NII,

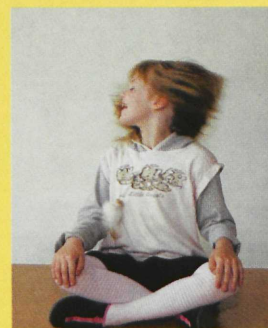
6. Pane käed lõua alla, justkui mõtleksid pingsalt. Sõnade „olen ilus“ juures hakka pead noogutama.
ISE MÕTLES: „OLEN ILUS

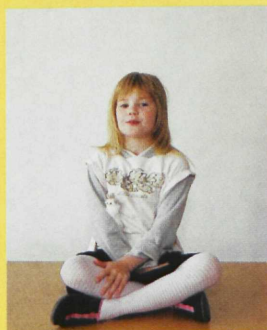
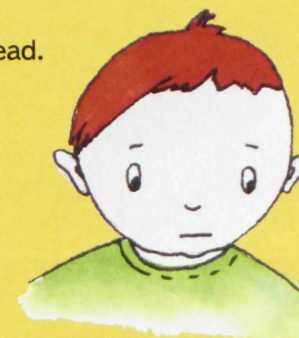
10. Pane väljapoole pööratud peod kõrvuti enda ette ja ava käed.
ILU POLE SUGUGI.”

7. Joonista kätega enda ees suur nelinurkne pilt.
NAGU VÄRVITRÜKIPILT.”

11. Raputad pead.

8. Liiguta pead küljelt küljele: sõna „aga“ juures pea parema õla suunas, sõna „nurgas“ – pea vasaku õla suunas, „pilkas“ – pea paremale, „kilk“ – pea vasakule.
AGA NURGAS PILKAS KILK:

Harjuta paar korda! Ja kui see salm on selge, mine raamatukokku, otsi välja raamat „Mere taga, metsa taga“ ning tee teistele salmidele juba ise liikumine!

*Liili Rimmel
Pildistanud Teet Malsroos
Modell Kirke-Britt*

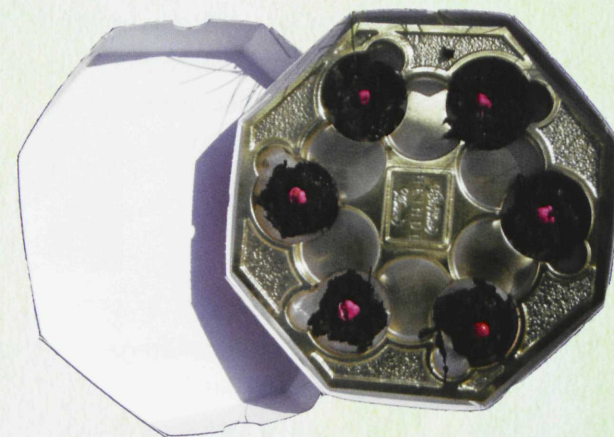

SONJA NÜGANEN (5 A) JA RAA VIKK (7 A) MÄNGIVAD POODI.

MÄNGIME POODI

Sügise värvirikkus kutsub värve ritta seadma ja mänguks korrastama. Otsi lehti, vilju ja seemneid. Puulehed võivad asendada rahatähti. Värvimänge saad lehtedega mängida nii õues kui ka toas, lehti paberile liimides.

KOMMIDE TEGEMISEL KASUTA VANU KOMMIKARPE! APPI VÕTA MUDA JA LIIV.

SÜGISMARJADEST VÕIB EHTEPOODI PÄRLEID VALMISTADA. KUI TAHAD VASTUPIDAVAD PÄRLEID, KUIVATA MARJU KOBARATENA ENNE PÄRLITE VALMISTAMIST!

Poepidamist õpetas Mari Viik.

KASTANIKOORED SOBIVAD TOPSIKUTEKS.

OTSI ERINEVAID LEHTI!

MEISTERDUS

LEHTEDEST SAAB LADUDA HUVITAVAJD MUSTREID.

SUUREMAD LEHED ON SUUREMAD RAHAD.

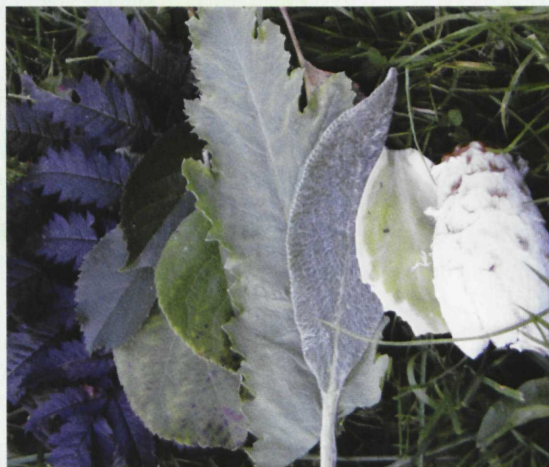
RISTIKUÕIED SOBIVAD PUUDERDAMISE PINTSLITEKS.

SELLISEID RIDU SAAD LIIMIDA PABERILE JA TEHA PILTE.

KIBUVITSAMARJAD.

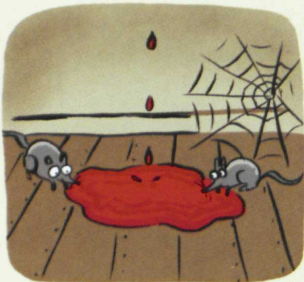

VÄRVIMÄNG HELEDAST TUMEDANI ...

... ROHELISEST KOLLASEKS JA KOLLASEST PUNASEKS.

Kell lööb üheksa kumisevat lööki. Uks krägiseb. Kell lööb kümme kumisevat lööki. Uks läheb lahti. Kell lööb üksteist kumisevat lööki. Põrandal nagisevad sammud. Kell lööb 12 kumisevat lööki. Põrandale tilgub punast kleepuvat vedelikku. Keldrist kostab hää! „Ema, ma võtsin POHLAMOOSI!“

Kinos näidatakse õudusfilmi. Äkki tõuseb üks mees püsti ja kisendab:

„Arsti! Kas siin on mõni arst?“

Filminäitamine katkestatakse, süttivad tuled.

„Mina olen arst!“

Mees istub arsti kõrvale:

„Eks ole hea film, kolleeg?“

Milline on maailma kõige suurem müra?

Siis, kui luukered tantsivad plekk-katusel, puukingad jalas.

Oli üks süsimust maa. Sellel süsimustal maal asus süsimust maja. Selles süsimustas majas oli süsimust tuba. Selles süsimustas toas oli süsimust nurk. Selles süsimustas nurgas oli süsimust kirst. Selles süsimustas kirstus oli süsimust KIRP.

Oli kord must linn. Linnas oli must maja. Mustas majas oli must laud. Musta laua taga oli must kirst ja mustas kirstus olid VALGED ALUSPÜKSID.

Kaks maffiameest saavad pimedal tänaval kokku.

„Kas sa tead, et eile tulistati Carlost?“ küsib üks.

„Kaheksa kuuli, kõik pähe!“

„Rahu tema põrmule,“ kostab teine.

„Ta jäi ellu,“ kinnitab esimene mees.

„Kuidas nii?“

„Aju polnudki!“

Juku tuleb poest ning jääb auto alla. Autojuht kargab ehmunult uksest välja.

„Kuidas on?“ küsib ta Jukult.

„Maks läks sodiks ja kurk pooleks!“ teatab Juku.

Tütar ja ema elasid kahekesi. Kord kuulis tütar ühest kapist häält:

„Kui sa selle kapi lahti teed, siis läheb sul halvasti.“

Tüdruk ei julgenudki kapi ust lahti teha. Ükskord läks aga tüdrukul ähvardus meelest ära ja ta tegi ukse lahti.

Kapist kostis hää!:

„JESS!“

Mees kuuleb, et keegi nurga taga krabistab. Kardab õudselt, et äkki on krabistaja.

Läheb arglikult vaatama ning oh õnnetust – oligi KRABISTAJA!

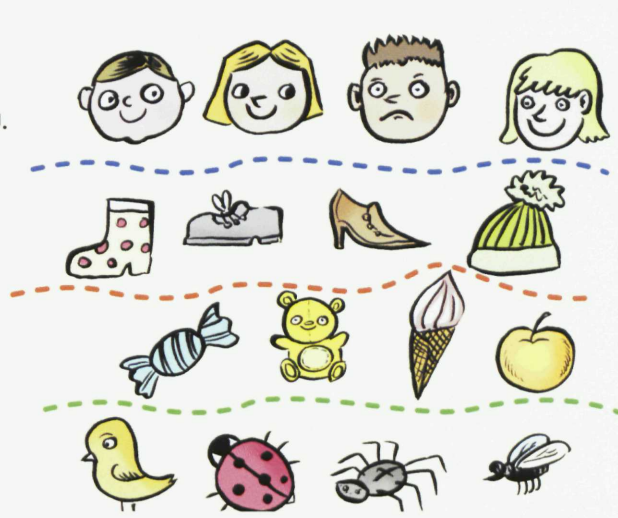

Joonistanud Elina Sildre

IGAS REAS ON PILT, MIS EI SOBI TEISTEGA KOKKU. TÕMBA SEE MAHA!

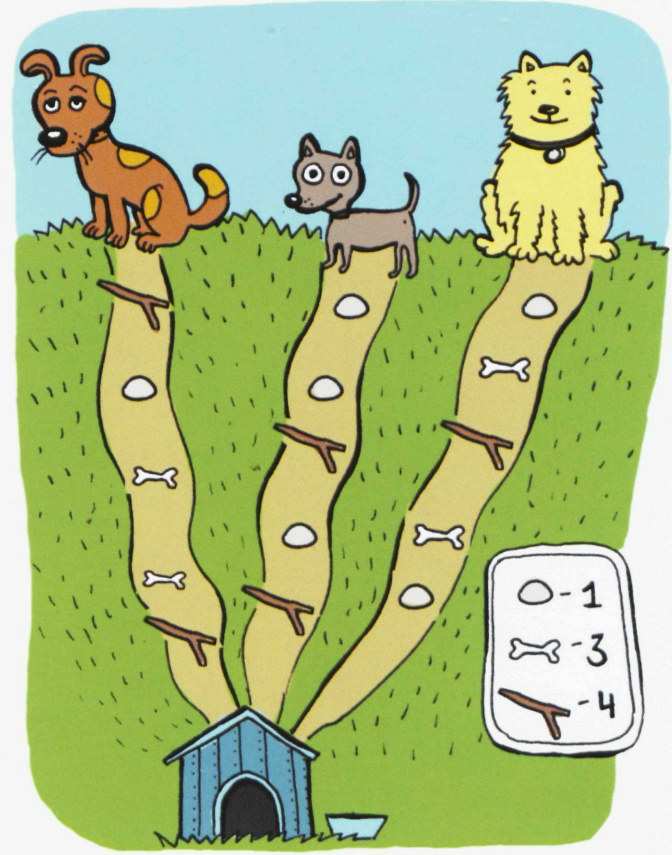

LAHENDA RISTSÕNA, VASTUSEKS SAAD ÜHE KOLEDA TEGELASE, KES KÄIB ÖÖSITI INIMESI VAEVAMAS JA KIUSAMAS.

LEIA TÄHE-RÄGASTIKUST ÜLES LASTE NIMED. ALLES JÄÄNUD TÄHTEDEST SAAD VASTUSEKS ÜHE POISI NIME.

R	E	I	N	K	R
A	N	N	I	K	A
E	D	G	A	R	I
A	E	R	V	I	N
E	L	I	I	S	E
N	L	D	L	T	R
O	T	T	O	A	E

KES JÕUAB ESIMESENA KUUDINI? SIND AITAB KOOD, MIS NÄITAB, MITU SEKUNDIT KOERAL IGA TAKISTUSE PEALE KULUB.

Joonistanud Elina Sildre

Tähekesse toimetuse ootab vastuseid 18. novembriks meiliaadressil ristsona@taheke.ee või postkaardil aadressiga Roosikrantsi 6, 10119 Tallinn. Lahendajate vahel loositakse välja Lotte pusle.

OKTOOBRIKUU „ARVA ÄRA!“ VÕITJA ON ARTUR JOHANSON KURESSAAREST.

CITY

uus!

TÖTTAME APPI...

Ujuv laev!

...KOOS UUE CITY RANNAVALVE KOMPLEKTIGA

Asu teele rannavalve peakorterist, päästa meremees rannavalve päästehelikopteriga, hoolitse tema eest rannavalve laeval!

Kus on päästja koos päästerõngaga?

Tähista õige vastus X-iga

Päästelaeva pardal Helikopteris Hai selja taga

Nimi _____

Address _____

HIND 20 KROONI

Vastus saada lahiseel postkaardil hiljemalt 18. novembriks, aadressil Täheke, Ronsikrantsi 6, 10119 Tallinn